

**ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Рев-434/05

Бања Лука, 07.11.2006. год.

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Петра Бајића као предсједника вијећа, Драгослава Лукића и Дарка Осмића као чланова вијећа, у правној ствари Н. И. сина А., из Б., са боравиштем у С., улица М. Ц. број 1, против тужене Музичке школе „Стеван Стојановић Мокрањац“ Б., коју заступа директор, а њега заступа Републичко јавно правобранилаштво-Сједиште замјеника у Б., ради утврђења постојања станарског права и предаје стана, одлучујући о ревизији тужиоца, против пресуде Округног суда у Б. број Гж-374/2004 од 11.02.2005. године, на сједници одржаној дана 07.11.2006. године донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Б. број П-158/02 од 12.12.2003. године одбијен је тужилац Н. И. син А. с тужбеним захтјевом којим је тражио да се утврди да је носилац станарског права на трособном стану у површини од 91,46 м² у Б. у улици К. (раније: улица М. Т.) број 5 у просторијама зграде Основне музичке школе у Б., уписане по најновијем геодетском оперативном плану у п.л. број 838 к.о. Б. II и означене као к.ч. број 3439, који је на скици вјештака геометра приказан жутом бојом и уписан као општенародна имовина на име Музичке школе и да се тужена Музичка школа „Стеван Стојановић Мокрањац“ Б. обавезе да му стан преда у посјед и слободно располагање у року од 15 дана по правоснажности пресуде и под пријетњом мјера извршења. Одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Другостепеном пресудом Округног суда у Б. број Гж-374/2004 од 11.02.2005. године жалба тужиоца је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Тужилац је изјавио ревизију против другостепене пресуде због повреде одредаба парничног поступка пред другостепеним судом и погрешне примјене материјалног права с приједлогом да се та пресуда укине и предмет врати на поновно суђење другом вијећу друстепеног суда.

Одговор на ревизију није поднесен.

Ревизија није основана.

Тужбом се тражи утврђење да је тужилац носилац станарског права на спорном стану, ближе описаном у изреци првостепене пресуде и обавезивање тужене да му тај стан преда у посјед и слободно располагање.

Према чињеничном стању, које је утврдио првостепени суд, просторије на које тужилац полаже право у овом спору, налазе се на спрату зграде тужене и састоје се из три собе, ходника, купатила, WC-а и оставе у укупној површини од 91,46 м². Одлуком Савјета правног претходника тужене-Школе за основно музичко образовање у Бијељини од 1. фебруара 1968. године тужиоцу су додијељене на привремено коришћење, док не затрабају школи, три просторије, од наведених, за становање, као службене, с обзиром на његово радно мјесто наставника виолине. То су уствари биле три од укупно пет учионица на спрату зграде, које су, ради рјешавања кадровског питања наставног особља, додјељиване појединим наставницима (прије тужиоца те три просторије користила је наставница К. Ђ.). Тужилац је у почетку користио само три просторије (некадашње учионице), без купатила. Накнадно је почео да користи још једну просторију као кухињу, а нешто касније доградио је и купатило. Према резултатима увиђаја од 16.05.2003. године спорне

просторије представљале су јединствену цјелину у грађевинском смислу и имале су засебан улаз. У записнику о увиђају константовано је: „Оно што је суд затекао на лицу мјеста јесте да су 4 просторије за које тужилац тврди да су биле 3 његове собе, а једна купатило сада у нарави учионице Музичке школе, а док WC и данас постоји“. Неспорно је да се је тужилац уселио у просторије које су му биле додијелене у току 1968. године, а да се је иселио 1992. године поводом ратних догађаја. Писмена документација у вези додјеле и коришћења стана (одлука о додјели стана, уговор о коришћењу стана и др.) уништена је у рату. Током поступка било је неспорно да тужилац није закључио уговор о коришћењу стана са организацијом за газдовање стамбеним зградама. Тужилац је тврдио да је такав уговор закључио с туженом, односно њеним правним претходником. Тужена је то оспорила, па је суд закључио да тужилац није доказао овакве наводе. Према расположивим земљишно-књижним и катастарским подацима, школска зграда се води као друштвена (сада: државна) својина, а Нижа музичка школа у Б., односно Школа за основно музичко образовање Б. је носилац права управљања односно права коришћења (препис зк. ул. бр. 413 к.о. Б. у списима; препис п.л. бр. 833/0 од 16.05.2003. године у списима). За коришћење просторија тужилац је плаћао туженој „нешто мало симболично мјесечно ... можда тридесет до педесет ондашњих динара“, како је изјавио свједок В. К..

Првостепени суд је нашао да се спорне стамбене просторије, с обзиром на утврђено чињенично стање, не сматрају станом у смислу члана 4. став 1. тачка 3. Закона о стамбеним односима ("Службени лист СРБиХ", бр.14/84, 12/87 и 36/89 и „Службени гласник Р. С.“, број 19/93, 22/93 12/99 и 31/99, у даљем тексту: ЗСО), и да тужилац њиховом додјелом и коришћењем, па и кроз дужи период времена (око 24 године) није стекао на њима станарско право (члан 4. став 2. ЗСО). Из тих разлога тај суд није удовољио тужбеном захтјеву.

Чињенична утврђења и правна схватања првостепеног суда прихватио је и другостепени суд.

Становишта нижестепених судова су правилна.

Из чињеничног стања утврђеног током првостепеног поступка, а нарочита исказа свједока В. К., бившег директора, и И. М., члана хора школе, које је првостепени суд прихватио као вјеродостојне, произилази да се овдје ради о школским учионицама, које су стицајем околности (ради рјешавања најнепходнијих стамбених питања наставног особља), адаптиране у стамбене просторије, али не трајно, него за привремено становање, док се не укаже потреба да их тужена користи као школске. Такве просторије уподобљавају се, и по оцјени овог суда, са просторијама које се не сматрају станом у смислу члана 4. став 1. тачка 3. и став 2. ЗСО и дијеле њихову правну судбину. Спорне просторије користиле су се и прије додјеле за становање као школске учионице, а и касније, по иселјењу тужиоца, како је утврђено приликом увиђаја. Те просторије, иако имају неке од елемената стана у смислу члана 3. ЗСО (чине цјелину у грађевинском смислу и имају засебан улаз) не сматрају се станом у правном смислу и на њима тужилац није могао стећи станарско право с обзиром на услове прописане чланом 11. ЗСО.

У вези ревизионих навода тужиоца потребно је указати на слиједеће.

1. Околности да просторије у којима је тужилац становао чине засебну цјелину, да су одвојене од школе, да имају посебан улаз, да је он о свом трошку адаптирао купатило, за шта му је Збор радника тужене одобрио зајам, без утицаја су на пресуђење, с обзиром на напријед речено.

2. Тврдња да се у тим просторијама није никад изводила настава, супротна је утврђеном чињеничном стању (исказу поменутог свједока Казанчића).

3. Тачно је да је тужилац иселен из спорних просторија без правног основа (рјешења) у току 1992. године. Он се је међутим обратио првостепеном суду с тужбом за заштиту права на те просторије тек 20. фебруара 2002. године, дакле послје 10. година. Суд му под напријед наведеним претпоставкама није могао пружити правну заштиту и поред тога што је његово иселјење било очигледно незаконито. Њему стан није додјелен на трајно, него на привремено коришћење, како то произилази из утврђеног чињеничног стања, тј. док се не укаже потреба да те просторије тужена отпочне да користи за извођење наставе или за друге школске активности. Таква потреба се је у међувремену и указала, што произилази из чињеница утврђених приликом увиђаја, на које је указано. Пошто тужилац није могао стећи својство носиоца станарског права, тужена није ни по оцјени овог суда обавезна да му те просторије врати.

4. Одлука Комисије за имовинске захтјеве расељених лица и избјеглица број 202-6704-1/1 од 04.06.2003. године (у даљем тексту: Одлука) да је тужилац био у посједу спорног стана 1.

априла 1992. године и да су надлежни управни органи дужни да њега и чланове његовог породичног домаћинства, на њихов захтјев уведу у посјед стана, није обавезивала нижестепене судове на доношење другачије одлуке у овом спору. Како је већ речено, тужилац је тужбом тражио да се утврди да је носилац станарског права на спорним стамбеним просторијама и да му их тужена, с обзиром на ово својство, преда у посјед и слободно располагање. Из резултата првостепеног поступка произилази да тужилац то својство није никад ни стекао и да не постоји правни основ тужбеног захтјева да му тужена преда у посјед просторије које он тражи. Другим ријечима-садржај Одлуке није ни битан за пресуђење у овом спору с обзиром на постављени тужбени захтјев.

7. Дугогодишње коришћење стана (24 до 25 година) под условима које су утврдили нижестепени судови, не може бити, ни уз уредно извршавање обавеза тужиоца које проистичу из становања у школским просторијама, основ за изједначавање његовог статуса са статусом носиоца станарског права и поред тога што се тужена није противила његовом становању. Она је наиме задржала право да захтијева његово исељење, ако се укаже потреба да се спорне просторије користе за извођење наставе или за друге школске активности.

8. Из истих разлога овај спор се није могао разријешити примјеном одредаба Закона о престанку примјене Закона о коришћењу напуштене имовине („Службени гласник Р. С.“, број 38/98-исправка 41/98, 12/99, 31/99, 38/99, 65/01, 13/02-исправка 64/02, 39/03 и 96/03), на које се позива ревидент.

9. Садржај дописа Школе за основно музичко образовање у Б. Дел број 21/68 од 09.02.1968. године, упућен Предузећу „Стандард“ у Б. (које је у то вријеме управљало стамбеним зградама у друштвеној својини) нема утицаја на утврђено чињенично стање (тужилац је и сам изјавио на рочишту од 12.11.2003. године да се не сјећа да ли је са овим предузећем закључио уговор о коришћењу стана).

10. Тужилац је фактички користио спорне просторије за становање, као свој дом. Он међутим није остварио право на дом с обзиром на природу правног односа између њега и тужене, односно њеног правног претходника, о чему је напријед било ријечи. Због тога доношењем нижестепених пресуда нису повријеђене одредбе Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода (посебно –члана 8.), члана I-првог одјељка Анекса VII Општег оквирног споразума за мир у Б. и Х., као ни члана II.5. Устава Б. и Х., односно Устава Р. С.. Тачно је да наведене одредбе имају за циљ да се омогући повратак избјеглица и расељених лица у њихове домове и да им се обезбједи враћање одузете имовине у вези ратних збивања од 1992. године до 1995. године. Спорне стамбене просторије нису међутим тужиочева имовина, него имовина тужене. Тужилац на њима није остварио никакво трајно право становања, тако да се наведена правила не односе на спорни случај.

11. Остали ревизиони наводи без утицаја су на законитост и правилност нижестепених одлука.

Како из изложеног произилази, нижестепене пресуде немају недостатака на које указује ревидент, односно на које овај суд пази по службеној дужности. Ревизија тужиоца је из тих разлога, а на основу члана 248. у вези са чланом 241. Закона о парничном поступку („Службени гласник Р. С.“, број 58/03, 85/03 и 74/05), одбијена као неоснована.

Предсједник вијећа
Петар Бајић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарне
Амила Подрашчић